

► Verbranden zorgt voor meer variatie en behoud van heide Hoog Buurlo

Met een brander steekt een brandweerman een uitgekozen stuk heide aan. FOTO: HOOGBUURLO

Natuurbrand voor herstel heide

Voor het eerst in ruim tien jaar heeft de brandweer heide bij Hoog Buurlo aangestoken. Een gecontroleerde natuurbrand onder perfecte omstandigheden.

Hanne Koops
Radio Kootwijk

Een vlammenzee raast deze dinsdagochtend over een stuk heide bij Hoog Buurlo, onder toezicht van brandweermannen. Normaal gaan alle alarmbellen rinkelen wanneer er een natuurbrand woedt, maar de brandweer had deze heidebrand zelf aangestoken. Voor het eerst in meer dan tien jaar zijn delen van de heide gecontroleerd verbrand, als onderdeel van het heidebeheer. Brandweer, waaronder ook van Defensie, en Staatsbosbeheer werken hierbij nauw samen.

Rond 11.00 uur steekt een brandweerman met een brander het eerste uitgekozen stuk aan heide aan. Het

vuur grijpt snel om zich heen, in een mum van tijd staat een hele strook in brand. Om het uitgekozen stuk heen is het gras kort gemaaid en heeft de brandweer de grond natgespoten. Het stuk wordt tegen de wind in aangestoken, hierdoor slaan de vlammen tegen de grond aan en brandt de heide langzaam. Een bluswagen staat klaar, mocht er toch een vonkje overspringen.

Constantijn Kok is adviseur natuurlijke omgeving bij de brandweer. Hij weet alles van natuurbrandbestrijding en legt uit hoe deze brand is uitgedacht. „De omstandigheden moeten precies goed zijn. Het mag niet harder waaien dan vijf meter per seconde, het moet niet te droog zijn maar ook zeker niet te nat. We mogen tot 15 maart dit doen, nu de natuur

nog een beetje in rust is.” Kok: „Een natuurbrand als beheermaatregel is uit de gratie geraakt. Belangrijk hierin is dat het gaat om een gecontroleerde brand, in een gecontroleerde periode. Een boswachter ecologie moet een flora- en faunacontrole uitvoeren en toestemming geven. Alle andere branden zijn ongewenst.”

Vijf stukken

Het verbranden zorgt voor meer variatie en juist het behoud van de heide. Boswachters van Staatsbosbeheer hebben vijf stukken heide - elke een kwart hectare - uitgezocht waar de vlam ingaat. Boswachters Dirk Goudkuil en Laurens Jansen hebben het terrein vooraf onderzocht op aanwezige dieren. Jansen: „De stukken die we uitkiezen, zijn minder interessant voor dieren. Er is weinig variatie meer qua begroeiing. Reptielen bijvoorbeeld zitten juist in de overganggebieden van oude naar nieuwe heide en gras.” Terwijl sommige pollen nog na

roken, loopt Jansen het veld in. Hij haalt met wat verbrandde grond uit elkaar. „De onderlaag is nog groen en zelfs nog vochtig. De brand had zelfs nog wel wat dieper de grond in mogen gaan, zodat ook de humuslaag mee zou verbranden. Heide houdt van schrale grond, dus dat was nog beter geweest.” Hij wijst naar de grond, waar de eerste mieren alweer uit omhoog kruipen. „Die hebben van de brand weinig meegekregen in de ondergrond.”

Op de verbrande stukken graast binnen een paar weken de schaapskudde van Hoog Buurlo. „Zonder begrazing heeft verbranden geen zin”, benadrukt Jansen. „Door de schapen komen de heidezaden weer vrij, in hele korte tijd komen hier de eerste groene planten alweer op. We willen geen VVV-heide zoals op de Posbank, met enorme velden paarse heide. Een vitale heide heeft oude heide, jonge heide, gras, die variatie is erg belangrijk en daar helpt een brand bij.”

“Een natuurbrand als beheermaatregel is uit de gratie geraakt

—Constantijn Kok, brandweer